

Memorie van Antwoord/Nota van Wijziging 12/12 D

Voorgestelde behandeling :
PS-vergadering : 30 maart 2012
Statencommissie : Niet van toepassing

Onderwerp

Deelname Provincie aan oprichting Stichting Eindhoven/Brabant 2018

's-Hertogenbosch

Datum

20 maart 2012

Documentnummer

2913036

Directie

Sociale en Culturele

Ontwikkeling

Bijlage(n)

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

1.1 Inleiding

Eindhoven/Brabant 2018 is het investeringsdossier uit de Agenda van Brabant, dat de verbeeldingskracht in Brabant inzet als deeltjesversneller voor versterking van de top kennis- en innovatieregio die Brabant wil zijn en blijven, met het bijbehorende top leefklimaat. Het project zou daarvoor onvoldoende zijn als geïsoleerd cultureel festijn en louter versterking van de culturele sector. Met cultuur als een van de provinciale kerntaken verwachten wij van '2018' -inclusief aanloop en verankering- een culturele impuls voor versterking op vele terreinen, van projecten voor sociale innovatie in dorpen, buurten en wijken tot de meest betoverende toepassingen van technologische innovatie.

Kortom: cultuur als een grote kans voor de Brabantse samenleving als geheel. Op 4 april zullen wij u het eerste concept van het bidbook presenteren, dat u hier concreter zicht op geeft.

In de vergadering van uw Commissie Cultuur en Samenleving van 9 maart jl. vond bespreking plaats van het Statenvoorstel waarin GS uw Staten vroegen wensen en bedenkingen te uiten bij de voorgenomen deelname door de provincie aan oprichting van de stichting Eindhoven/Brabant 2018 (Statenvoorstel 12/12).

In dit voorstel gaat het dus in de kern om een kleine formele stap in de randvoorwaardelijke sfeer voor dit project: de voorbereiding van het oprichten van een stichting als uitvoeringsorganisatie. De daadwerkelijke oprichting is voorzien in juli a.s., na besluitvorming door PS en gemeenteraden in juni, c.q. oktober a.s. over het bidbook, over financiële participatie (door de gemeenteraden) en bespreking in PS en gemeenteraden van de definitieve concepten voor statuten en bestuursovereenkomst.

Aan het dossier voegden wij concept-documenten toe die voor het beoordelen van het huidige Statenvoorstel relevante achtergrondinformatie geven (concept-

statuten, concept-bestuursovereenkomst, concept-opdracht aan de stichting, financiële uitgangspunten voor de samenwerking tussen de BrabantStadpartners).

Een belangrijk deel van de discussie op 9 maart heeft zich gericht op de achtergrondinformatie. GS danken uw commissie voor de op die punten geleverde input. Daarmee zijn wij immers in staat om deze stukken de komende maanden samen met de steden verder te ontwikkelen op zodanige wijze, dat zij bij uw behandeling in juni en oktober zo veel mogelijk kunnen inspelen op uw visie. Dan zijn immers de besluiten van uw Staten over het bidbook respectievelijk vrijgeven van de gereserveerde middelen aan de orde.

1.2 Vervolgbehandeling

Uw wensen en bedenkingen (en die uit de gemeenteraden) bespreken wij in het Stuurgroepoverleg Eindhoven/Brabant 2018, tegelijk met de wensen en bedenkingen die door de gemeenteraden zijn geuit.

In deze Memorie van Antwoord zetten wij uiteen met welke inzet wij uw wensen en bedenkingen inbrengen.

Wij zullen uw Staten medio mei informeren over de wijze waarop de colleges van de BrabantStadpartners met de geuite wensen en bedenkingen omgaan. U kunt dit dan betrekken bij de behandeling van bidbook-dossier dat wij in juni aan uw Staten voorleggen.

Daarnaast gaan wij in deze Memorie van Antwoord in op de (overige) vragen die in uw Commissievergadering van 9 maart aan de orde kwamen.

2. Standpunt van GS bij vragen en geuite wens en bedenkingen

Wij hebben uw wensen, bedenkingen, vragen en opmerkingen als volgt opgevat:

A. Twee bedenkingen bij het voorgenomen besluit van GS om deel te nemen in de oprichting van de stichting.

1. *Opmerkingen bij de voorgestelde organisatie van de stichting, inclusief de wijze waarop uw Staten de toezichthoudende en kaderstellende rol kunnen vervullen in verband met het functioneren van de stichting.*

Bij onze reactie hierop betrekken wij de volgende aspecten:

a. *Cultural Governance*: Zeker op de hoofdlijnen van de code (artistieke autonomie voor de organisatie, goed bestuur, adequaat toezicht en transparante verantwoording), hebben wij geborgd dat de opzet voldoet aan de code (gebaseerd op het oordeel van Pels Rijcken en de opsteller van de code).

We hebben wel met een bijzondere situatie te maken. De code kent immers drie varianten:

- RvT + directeur/bestuurder (voor stevig geprofessionaliseerde organisaties)
- bestuur + directie-model (voor professionele organisaties met beleidsbeslissing door het bestuur)
- bestuursmodel (voor kleine organisaties met weinig of geen professionele capaciteit)

's-Hertogenbosch

Datum

20 maart 2012

Documentnummer

2913036

De constructie met een politiek-bestuurlijke RvT bovenop het in wezen bestuur + directiemodel voor de beoogde stichting, kent de code niet. Maar hiervoor is op advies van Pels Rijcken juist gekozen, mede vanwege de behoefte om overheids grip op essentiële (niet artistieke) besluiten te hebben. GS kunnen daar op deze manier optimaal verantwoordelijk voor worden gehouden en ook verantwoording over afleggen. Voor de bepalingen betreffende de RvT is voor het overige zoveel mogelijk aangesloten bij de zg. Principes en Best Practice-bepalingen voor het RvT-model in de code.

b. Onderlinge kritische massa binnen de RvT: Gegeven de zakelijk-kritische verhoudingen in de BrabantStad-samenwerking in het algemeen, zien wij geen reden hieraan te twijfelen. Een van de doelstellingen in het project 2018 is bovendien om ons verder te bekwamen in deze kunst van het samen besturen. Wij staan graag open voor uw kritisch volgen van/bijdragen aan deze ontwikkeling. Zie ook onze reactie op uw wens, hierna onder B.

's-Hertogenbosch

Datum

20 maart 2012

Documentnummer

2913036

c. Specialistische competenties in bestuur en RvT: De RvT stelt juist met het oog hierop profielen van de gewenste omvang en samenstelling van RvT en bestuur vast. De concept-statuten regelen dit in art. 4, lid 3 voor het bestuur en art. 16, lid 3. Overeenkomstig de code Cultural Governance regelt art. 17, lid 3 bovendien dat de RvT zich zonodig door externe deskundigen laat bijstaan, om zo de toezichtfunctie optimaal uit te kunnen oefenen.

d. Zorgvuldige beoordeling van verenigbaarheid van nevenfuncties van aspirant-bestuurs- en RvT-leden: Overeenkomstig de code Cultural Governance bepalen de concept-statuten dat bestuurs- en RvT-leden opgave doen van hun nevenfuncties bestuur: Art. 5, lid 4 regelt dit voor het bestuur en art. 17, lid 5 voor de RvT. De concept-statuten gaan zelfs verder dan de code, omdat die alleen spreekt van 'relevante nevenfuncties'. Het combineren van veel functies hoeft op zich geen bezwaar te zijn. Dit wordt afgemeten aan een potentiële concrete belemmering van goed functioneren. De artikelen 5, lid 3 en 17, lid 4 geven specifieke situaties die voor respectievelijk bestuur en RvT al een vermoeden van onverenigbaarheid opleveren (betrokkenheid bij een organisatie met een vergelijkbaar doel). De nevenfuncties van aspirant-bestuurs- en RvT-leden worden aan de genoemde criteria getoetst.

e. Besluiten boven een bepaald belang steeds vooraf voorleggen aan PS. Wij raden dit sterk af. Dit is een risico met het oog op de vereiste artistieke autonomie waaraan de kandidatuur wordt getoetst. Het tast bovendien de slagkracht van de organisatie aan, omdat deze processen steeds bij alle partners doorlopen zouden moeten worden.

Dit alles is onzes inziens niet nodig. Art. 11, lid 2 geeft een reeks besluiten (waaronder volmachten aan directeuren) die aan voorafgaande goedkeuring door de RvT zijn onderworpen. Over deze en andere besluiten kunnen uw Staten ons college te allen tijde ter verantwoording roepen.

2. *De keuze van de BrabantStadpartners om de voorgeschreven goedkeuringsprocedure bij de naast-hogere overheid (voor de provincie dus de Minister van BZK) voor het voornemen de stichting op te richten, vooraf te laten gaan aan de inhoudelijke besluitvorming in juni.*

Het starten van de wensen- en bedenkingenprocedure in juni levert een te groot risico met het oog op indienen bidbook. Nadat uw Staten hun wensen en bedenkingen hebben geuit, moet afstemming plaatsvinden over de wensen en bedenkingen van alle volksvertegenwoordigingen met alle colleges, en vervolgens door ieder college besluitvorming en terugkoppeling naar raden/Staten. Dat is nu voorzien in mei, en kan dus door uw Staten eind juni bij de dan voorliggende integrale informatie worden betrokken.

In de door de BrabantStad-colleges gekozen aanpak kan de goedkeuringsprocedure bij de Minister in mei beginnen. Dat zou anders medio augustus zijn.

Die vertraging is ook onwenselijk, omdat met de nu gekozen route in juni alle inhoud integraal kan voorliggen, inclusief de verwerking door de BrabantStad-colleges van geuite wensen en bedenkingen.

's-Hertogenbosch

Datum

20 maart 2012

Documentnummer

2913036

B. Eén wens bij de inrichting van de organisatie.

1. *Biedt ruimte aan betrokkenheid van gekozen volksvertegenwoordigers van de BrabantStadpartners.*

Wij zoeken graag met u naar mogelijkheden om uw betrokkenheid bij het project verder invulling te geven.

Voor wat betreft het project als geheel kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een geregelde update en gedachtenwisseling met een afvaardiging uit uw Staten, dan wel uit de gezamenlijke volksvertegenwoordigingen van de BrabantStadpartners.

Voor wat betreft het specifieke toezicht binnen de stichting is denkbaar een aparte commissie van raads- en Statenleden, ten dienste van RvT of bestuur. Pels Rijcken adviseert bij die optie om in de statuten te bepalen dat het bestuur of de RvT een dergelijke commissie kan instellen en de taken en bevoegdheden van de commissie kan bepalen. Die bevoegdheden zijn wel begrensd. Deze mogen de autonomie van het bestuur niet beperken. Het is raadzaam om ook dat statutair vast te leggen. Het afvaardigen van raads- en/of Statenleden in de RvT zelf is, mede gezien de in house-constructie, in deze situatie echter af te raden. Het uitoefenen van toezicht op de stichting betreft een uitvoeringszaak onder de verantwoordelijkheid van het College. Provinciale Staten toetsen vanuit hun verantwoordelijkheid de uitvoering door het College. Door zitting te nemen in de Raad van Toezicht van de Stichting vertroebelen PS hun eigen toezichthoudende rol (zoals beschreven in de Provinciewet en, meer in het algemeen, in de werking van ons staatsbestel). Iedere schijn van rolvermenging cq afbreuk van transparantie in de besluitvorming dient te worden voorkomen.

Het scheiden van verantwoordelijkheden en voorkómen van rolvermenging vormen de basis onder het provinciale governancebeleid zoals onder meer ook

uitgewerkt in het Statenvoorstel Gedragscode integriteit Noord-Brabant 2012 en Reglement Commissie Integriteit Noord-Brabant welke op 9 maart in de Commissie EZB is besproken.

Ongeacht het bovenstaande kan een Statenlid altijd vragen stellen aan het College over het functioneren of over de financiën van de stichting.
Wij zullen opties van deze strekking, wanneer uw Staten op 30 maart te kennen geven dat op prijs te stellen, voorstellen in de bestuurlijke Stuurgroep.

C. Zeven vragen naar aanleiding van de achtergrondinformatie bij het Statenvoorstel.

's-Hertogenbosch

1. *Borg een aanvaardbare verhouding tussen middelen die direct naar cultuur gaan, en de faciliterende kosten daaromheen*

Datum

20 maart 2012

Documentnummer

2913036

Zoals in de 'financiële uitgangspunten' is aangegeven, zal van het totaal beschikbare budget minstens 75% rechtstreeks ten goede komen aan cultuurprojecten. Omdat de (nog uit te werken) totale begroting -inclusief bijdragen van het Rijk en sponsors ad € 40 mln.- uitgaat van € 140 mln., betekent dit minimaal € 105 mln. voor cultuurprojecten. Dat is dus meer dan de gezamenlijke bijdrage van de BrabantStadpartners.

Volgens de globale voorlopige begroting wordt ruim 13% besteed aan communicatie en marketing. Dit zijn uitgaven die wij eveneens beschouwen als direct ten goede komend aan cultuur in Brabant.

Communicatie en marketing geven immers bekendheid (en daarmee meer bezoek) aan het overall-project, culturele initiatieven en het culturele leven als geheel in Brabant.

Wanneer we de begrote kosten voor communicatie en marketing vergelijken met de bestedingen op deze posten met eerdere culturele hoofdsteden, blijkt de begroting nagenoeg (wij zitten er 1% onder) overeen te komen met de bestedingen door die steden.¹

Ook het totaal van de door Eindhoven/Brabant 2018 begrote kosten voor onderzoek/staf/organisatie, noodzakelijk voor goede uitvoering en management van dit ambitieuze, omvangrijke en complexe project, is lager: gemiddeld hebben de onderzochte culturele hoofdsteden 16% van het totale budget hieraan besteed tegenover 12% (maximaal; het kan dus nog gunstiger uitvallen) in de begroting voor Eindhoven/Brabant 2018.

Ons uitgangspunt hierbij is dat wij zeer terughoudend omgaan met topsalarissen, en daarbij in elk geval de algemeen aanvaarde norm in Nederland -de Balkenendenorm- niet overschrijden.

¹ Palmer/Rae: Study on the European Cities and Capitals of Culture and the European Cultural Months/Part II Individual City Reports (2009); studie in opdracht van de Europese Commissie

Met name voor de artistieke directie gaat het hier om een functie op Europees topniveau. Voor de daarbij passende kwalitatieve invulling, zullen wij binnen de genoemde norm bewegingsvrijheid nodig hebben.

In de commissievergadering van 9 maart gaven wij al aan dat wij zeker niet van plan zijn salariskosten boven de Balkenendenorm toe te staan.

De directie is voorzien op 0,5 fte artistiek en 1 fte zakelijk. Aangezien wij de zakelijke directie op lager niveau kunnen honoreren, zal het totaal aan salarissen voor de twee directieleden ruim onder 1,5 keer de Balkenendenorm blijven.

Wij nodigen u graag uit de bestedingen aan Eindhoven/Brabant 2018 als investeringen met groot rendement voor de Brabantse samenleving als geheel te beschouwen. Daar zit onze uiteindelijke ambitie. In het bidbook, dat het Programmabureau op 4 april in zijn eerste versie aan raden en Staten zal presenteren, komt dit investeringskarakter duidelijk als doel naar voren. Een volgende versie van het bidbook leggen wij in juni aan uw Staten ter instemming voor.

's-Hertogenbosch

Datum

20 maart 2012

Documentnummer

2913036

2. Wat is de situatie als het project voortijdig stopt?

Dit regelen artikel 13 van de concept-bestuursovereenkomst (wanneer kunnen we stoppen?) en artikel 24 van de concept-statuten (hoe dan te handelen?): de stichting wordt ontbonden en de RvT dan wel het bestuur leggen aan de colleges een besluit voor, met daarin o.m. een voorstel over de resterende middelen. Als het ontbindingsbesluit wordt genomen door het bestuur, dient dit voorafgaand ter goedkeuring aan de RvT te worden voorgelegd (concept-statuten art. 11, lid onder q).

Let wel: tot aan het uitsluitel over de titel (het definitief advies van de jury wordt eind 2013 bekend) vinden nog geen uitgaven plaats t.l.v. van de 50 mln. zonder uitdrukkelijke instemming van PS.

3. Licht de kosten in de aanloop toe

In totaal zetten de BrabantStadpartners tot 2014 € 10 mln. in.

€ 6 mln. hiervan worden op basis van cofinanciering tussen provincie en de steden in knelpunten bij culturele initiatieven ('opmaatprojecten') in de aanloop naar de kandidaatstelling geïnvesteerd. Wij hebben daarover aan uw Staten gerapporteerd in de notitie CS-0042 van 14 februari jl.

€ 4 mln. worden op basis van cofinanciering ingezet voor bidbook, onderwijs en onderzoek, draagvlak en campagne, en proceskosten (staf en inhuur, kantoorkosten, huur, diversen).

	€ 50 mln. Provincie	cofinanciering
Knelpunten cultuurprojecten	3 mln.	3 mln.
Kosten bidbookfase 2012-2013	2 mln.	2 mln.
Totaal	<i>5 mln.</i>	<i>5 mln.</i>

Deze inzet van provinciemiddelen is overeenkomstig de notitie aan uw Commissie Cultuur en Samenleving van 15 augustus 2011 (CS-0011)

4. *Kunnen we van een stad als Helmond wel eenzelfde bijdrage verwachten als van bv. Eindhoven?*

Bij de bespreking van het governance-dossier in de Helmondse gemeenteraad op 6 maart jl. is dit voor de meerderheid geen issue geweest.

5. *Komt de financiële spin-off terecht bij de belastingbetaler?*

Sectoren waar de financiële spin-off vooral belandt, zijn ondernemers en werknemers in de culturele sector, vrijetijdsindustrie, horeca, middenstand en toeleveringsbedrijven in Brabant. Deze spin-off komt daarmee vrijwel geheel ten goede aan belastingbetalende Brabantse burgers.

6. *Kunnen steden een financiële uitzonderingspositie bedingen?*

Dat vinden wij niet wenselijk. Wij zullen dit standpunt ook innemen in de Stuurgroep, wanneer dat aan de orde komt.

7. *Is projectsponsoring niet toegestaan? Zou onwenselijk zijn.*

Wij delen het standpunt van de Commissie CS dat het onwenselijk zou zijn als het uitgangspunt om sponsoring ten goede te laten komen aan het gehele programma, zou leiden tot afwijzen van sponsors die zich bv. in natura aan één project willen verbinden.

's-Hertogenbosch

Datum

20 maart 2012

Documentnummer

2913036

Wijziging ontwerp-besluit

In uw bespreking van Statenvoorstel 12/12 in de Statencommissie Cultuur & Samenleving heeft u verzocht de tekst van het ontwerp-besluit (12/12 B) zodanig aan te passen, dat het onder het laatste gedachtenstreepje geen waarde-oordeel meer bevat. Met bijgaand gewijzigd ontwerp-besluit komen wij aan dat verzoek tegemoet.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

de secretaris,

drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: G.W.M. Lenders, (073) 680 80 71

Herzien ontwerp-besluit 12/12 E

Voorgestelde behandeling :
PS-vergadering : 30 maart 2012

Onderwerp

Deelname Provincie aan oprichting Stichting Eindhoven/Brabant 2018

Datum

20 maart 2012

Documentnummer

2913036

Directie

Sociale en Culturele
Ontwikkeling

Bijlage(n)

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 14 februari 2012, alsmede de Nota van Wijziging van Gedeputeerde Staten d.d. 20 maart 2012;
- gelet op artikelen 158, eerste lid onder e, juncto artikel 167 Provinciewet;
- gelet op het advies van de Commissie Cultuur en Samenleving d.d. 9 maart 2012;
- gelet op het feit dat Gedeputeerde Staten de Commissie Cultuur en Samenleving respectievelijk Provinciale Staten overeenkomstig de met Provinciale Staten gemaakte afspraken, regelmatig hebben geïnformeerd over de voortgang van de nadere uitwerking van het investeringsbesluit 76/10 '2018Brabant, Samen Culturele Hoofdstad', zodat Provinciale Staten thans wensen en bedenkingen kenbaar kunnen maken met betrekking tot het voorgenomen besluit van Gedeputeerde Staten;

besluiten:

met instemming kennis te nemen van het voorgenomen besluit van Gedeputeerde Staten.

's-Hertogenbosch, 30 maart 2012

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de griffier,